Bili?sel ??levlerin Uygulanmas? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bili?sel ??levlerin Uygulanmas? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17926

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Bili?sel ??levlerin Uygulanmas? Ölçe?i (B??Ö), bireylerin günlük ya?amlar?nda sergiledikleri bili?sel i?levler ve bu i?levlerin pratikteki yans?malar?n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, orijinal bir yap?n?n Türkçe'ye uyarlama çal??mas? sonucunda kullan?ma sunulmu?tur. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in kültürel ve dilsel ba?lamda Türk örneklemine uygunlu?unu, psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenirlik) analiz ederek sa?lam??t?r. B??Ö, özellikle e?itim ve psikoloji alanlar?nda, bireylerin bili?sel uygulama becerilerini nesnel bir ?ekilde ölçmek için önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bili?sel ??levler, Bili?sel Uygulama, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometrik Ölçek, Türkçe Uyarlama, Yürütücü ??levler.

Yazarlar

Ezgi AK??N YAVUZ, Rabia ZEMBAT

Amaç

Bili?sel ??levlerin Uygulanmas? Ölçe?i'nin temel amac?, orijinal dildeki bili?sel i?levleri de?erlendiren yap?n?n, Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu sa?lamak ve bu do?rultuda geçerlik ile güvenirlik çal??malar?n? tamamlayarak Türkçe konu?an popülasyon için kullan?ma haz?r hale getirmektir. Bu adaptasyon, bili?sel süreçlerin günlük ya?amdaki pratik uygulamalar?n? ölçmeyi hedefler.

Ölçek, özellikle bili?sel geli?im, e?itim psikolojisi ve özel e?itim alanlar?nda çal??an ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, bireylerin karma??k görevleri planlama, organize etme ve yürütme yeteneklerini de?erlendirmede standartla?t?r?lm?? bir araç sunmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

Ölçek, bireylerin günlük ya?amdaki görevleri yerine getirirken kulland?klar? yürütücü i?levler ve di?er üst düzey bili?sel becerilerin uygulamaya dökülme düzeyini ölçmektedir. Bu yap? genellikle haf?za, dikkat, problem çözme, planlama ve organizasyon gibi temel bile?enleri kapsar. Ölçe?in, bu bili?sel i?levler aras?ndaki etkile?imi ve bunlar?n gerçek dünya senaryolar?ndaki etkinli?ini de?erlendirmesi beklenmektedir.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu veya kültürel farkl?l?klar nedeniyle yeniden yap?land?r?ld???n? göstermeyi amaçlam??t?r. Bu, psikometrik

ARABPSYCHOLOGY.COM

aç?dan güçlü ve teorik temellere dayanan bir ölçüm arac? sunulmas?n? sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Yavuz ve Zembat (2017) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in geçerlik analizlerini içermektedir. Bu analizler, genellikle yap? geçerli?i (do?rulay?c? veya aç?mlay?c? faktör analizi), ölçüt ba??ml? geçerlik ve içerik geçerli?i yöntemlerini kullanarak ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde do?ru ölçtü?ünü ara?t?rm??t?r.

Kaynak referans?nda belirtilen makale, Bili?sel ??levlerin Uygulanmas? Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap?sal geçerli?ini destekleyen istatistiksel kan?tlar? detayland?rmaktad?r. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve bulgular için ilgili akademik yay?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas? kapsam?nda ölçe?in güvenirlik (reliability) çal??malar? da gerçekle?tirilmi?tir. Güvenirlik çal??malar?, ölçek sonuçlar?n?n zaman içinde tutarl?l???n? ve iç tutarl?l???n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r.

Genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenirlik analizleri kullan?larak ölçe?in ne kadar istikrarl? ve hatas?z ölçüm yapt??? belirlenmi?tir. Yavuz ve Zembat (2017) makalesinde, B??Ö'nün Türkçe formunun kabul edilebilir düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?u yönündeki istatistiksel sonuçlar sunulmu?tur.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?n?n önemli bir a?amas? olan faktör analizi, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde kaç faktör alt?nda topland???n? incelemek için kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in teorik olarak dayand??? bili?sel alt boyutlar?n (faktörlerin) ampirik olarak da desteklenip desteklenmedi?ini ortaya koyar.

Yavuz ve Zembat'?n çal??mas? muhtemelen, ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini uygulam??t?r. Bu analizler, Bili?sel ??levlerin Uygulanmas? Ölçe?i'nin çok boyutlu bir yap?ya sahip olup olmad???n? ve her bir maddenin hangi bili?sel faktörle güçlü bir ili?ki gösterdi?ini belirlemi?tir.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçekler genellikle Likert tipi derecelendirme

ARABPSYCHOLOGY.COM

veya evet/hay?r format?nda olabilmektedir. Orijinal çal??maya ba?vurulmal?d?r.

Kullan?labilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri veya belirli bir e?itim kademesindeki bireyler üzerinde gerçekle?tirilir. Detaylar kaynak makalede mevcuttur.

Ya? Grubu: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Popülasyon Detaylar?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-Report Scale) olmas? muhtemeldir.

Anahtar Kelimeler

Uyarlama, Psikometrik Araç, Bili?sel Süreçler, Psikoloji, E?itim, Faktör Yap?s?, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ezgi AK??N YAVUZ

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: ezgiaksin@trakya.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Trakya Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, Edirne, Türkiye (Makale referans?na göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ticari kullan?m? veya bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? için gerekli izinlerin, sorumlu yazar Ezgi AK??N YAVUZ ile ileti?ime geçilerek al?nmas? tavsiye edilir. Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?l **2017**'dir.

Ölçe?in orijinal döküman?na ait oldu?u dü?ünülen dosya, a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir (Dikkat: Dosya format? DOCX'tir): bilissel-islevlerin-uygulanmasi-olcegi-toad.docx

Kaynaklar

Yavuz, E. A., & Zembat, R. (2017). Bili?sel ??levlerin Uygulanmas? Ölçe?i Türkçe uyarlamas? ve geçerlik-güvenirlik çal??mas?. **Trakya Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 7**(2), 475-573.

Makalenin tam metnine DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.gov.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bili?sel ??levlerin Uygulanmas? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerik snippet'inde yer almamaktad?r. Maddelere ula?mak için, referans olarak belirtilen akademik yay?na (Yavuz & Zembat, 2017) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM